

Espanja

Kohtaamisia maisema-arkkitehtuurissa

Esityksen rakenne

Perustietoja

Historiaa, v. 700-987

Cordoban moskeija

Historiaa, v. 1000-1200

Camino de Santiago

Historiaa, v. 1500-1600, v. 1800-1959

Parque Güell

Espanjan sisällissota

Santa Cruz del Valle de los Caídos

2000-luvun maisema-arkkitehtuurikohteita

Jardín Botánico

Jardín de las hespérides

Gran via de Llevant

Plaza de la luna

Entre Catedrales

Sant Antoni Superilla

Perustietoja

Pinta-ala 505 944 km²

Väestötiheys: 92.67 asukasta/km²

Kaupunkialueilla asuu 81% väestöstä.

47 394 223 asukasta.

Perustuslaillinen monarkia

Vuotuinen keskilämpötila n. 15,5°C

Ilmastonmuutoksen tuomat haasteet: lämmönnousu ja aavikoituminen

Muita uhkia: maanpinnan eroosio ja metsäpalot, rannikoilla seilaavat öljytankkerit, jotka saastuttavat

Sijaitsee Iberian niemimaalla
(Península Ibérica).

Yksi Euroopan vuoristoisimmista
maista. Merkittävimmät vuoristot
ovat Pyreneitten vuoristo, Sierra
Nevada, Karibian vuoret.
Korkeuserot aiheuttavat
ilmastonvaihteluita.

Myös kasvuolosuhteet vaihtelevat
paljon maan sisällä: keskellä maan
ylänköalueilla ei juuri kasva puita,
mutta Pohjois- ja Etelä-rannikoilla
on sitä vastoin hedelmälliset
tasangot.

Historiaa

Kulttuurien yhteentörmäys 700-luvulla

Arabialaiset saapuivat Iberian niemimaalle 700-luvulla, mikä synnytti kulttuurimuutoksen koko läntiselle maailmalle. Monet keksinnöt, kuten matematiikka, ja tuotteet, kuten mausteet ja monet hedelmät, ovat peräisin arabialaisilta. Tämä yhteentörmäys toi lopulta satojen vuosien päästä ensimmäisen Renessanssin Eurooppaan n. 1400-luvulla.

Puutarhataide kukki näihin aikoihin etenkin eteläisessä Espanjassa, jossa kehittyi useita erilaisia tyyliuuntia yhteentörmäyksen myötä. Patio-termi on peräisin espanjan kielestä ja tarkoittaa ruokailuun tai muuhun vapaa-ajan viettoon käytettävää ulkotilaa.

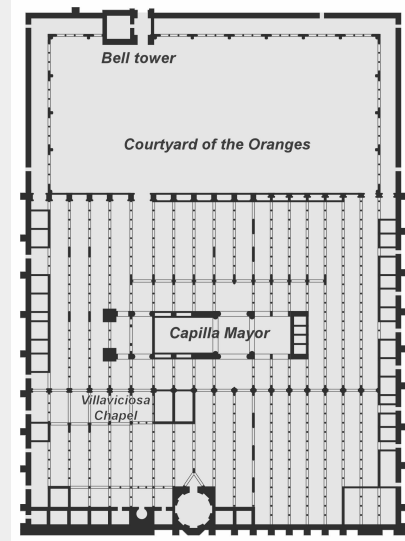
Kulttuurien sekoitus näkyy vahvasti esimerkiksi Cordoban moskeijassa (Mezquita-Catedral de Córdoba), joka on rakennettu useiden arabihallitsijoiden toimesta vuosina 785-987. Paikka on suorakulmion muotoinen ja sekä pylväsrivit että appelsiinipuut on istutettu suoriin riveihin, mikä luo yhteyttä ulko- ja sisätilan välille. Matemaattiset periaatteet suunnittelussa ja appelsiinipuiden käyttäminen ilmentävät arabialaista kulttuuria ja sen vaikutteita.

Patio de los Naranjos

Rukoussalin pylväitä

Pohjapiirustus

CAMINO DE SANTIAGO

EL CAMINO FRANCÉS

Pyhän Jaakobin pyhiinvaellusreitti
(Camino de Santiago)

Ollut olemassa yli 1000 vuotta ja
tunnettu jo keskiajalta lähtien.
Suosittu ja merkittävä
pyhiinvaellusreitti.

Päätepisteenä on Santiago de
Compostelan katedraali
(valmistunut 1211). Sanotaan, että
apostoli Jaakob vanhempi on
haudattu sinne.

Pidetään yhtenä niistä kolmesta
reitistä, jolla voi saada kaikki
syntinsä anteeksi. Nykyisten
pyhiinvaeltajien motiivit
useimmiten muut kuin
uskonnolliset.

Santiago de Compostelan katedraali

Espanja hankki paljon siirtomaita 1400-1500-lukujen aikana etenkin Amerikan mantereelta, mikä vaurastutti maata. Espanjan nopea kasvu loppui kuitenkin jo 1500-1600-lukujen aikana, kun talous romahti. 1800-luvulla Espanja menetti lopullisesti siirtomaansa Etelä- ja Väli-Amerikassa. Espanjaan tuli diktatuuri 1800-luvulla, joka jatkui aina diktaattori Francisco Francon kuolemaan vuonna 1975.

Espanjassa ei saavutettu tänä aikana enää vastaavaa maisema-arkkitehtuurin kehitystä verrattuna 700-luvulta alkaneeseen kultakauteen. Toisaalta 1800-1900-luvun alun aikana syntyi myös monia merkittäviä maisema-arkkitehtuurin taidonnäytteitä, kuten Antoni Gaudin suunnittelema Parque Güell (1914). 1800-luvun teollinen vallankumous käynnisti myös mittavan kehityksen kaupunkisuunnittelussa, joista Barcelona lienee parhain esimerkki.

Seuraava käännekohta oli Espanjan sisällissota, joka käytiin vuosina 1936-39. Sisällissota oli uusien aseiden testikenttä ja aiheutti merkittäviä tuhoja. Kaikki Espanjan puutarhat kärsivät vaurioita ja osa hävisi tyystin. Näitä kuitenkin alettiin elvyttämään sodan jälkeen.

Francisco Franco rakennutti Santa Cruz del Valle de los Caídos-monumentin (suom. Kaatuneiden laakson pyhä risti) Espanjan sisällissodassa kaatuneiden muistoksi. Rakennustöissä oli mukana mm. vankeja. Franco haudattiin sinne kuolemansa jälkeen, mutta hauta siirrettiin pois vuonna 2019.

Parque Güell (1914), Antoni Gaudí, Barcelona

Guernica pommituksen jäljiltä 1937

Santa Cruz del Valle de los Caídos (1959),
Pedro Muguruza, San Lorenzo de El
Escorial

2000-luvun maisema-arkkitehtuuri Espanjassa

Jardín Botánico
1999
Barcelona
Carlos Ferrater
Josep Lluís Canos
Bet Figueras

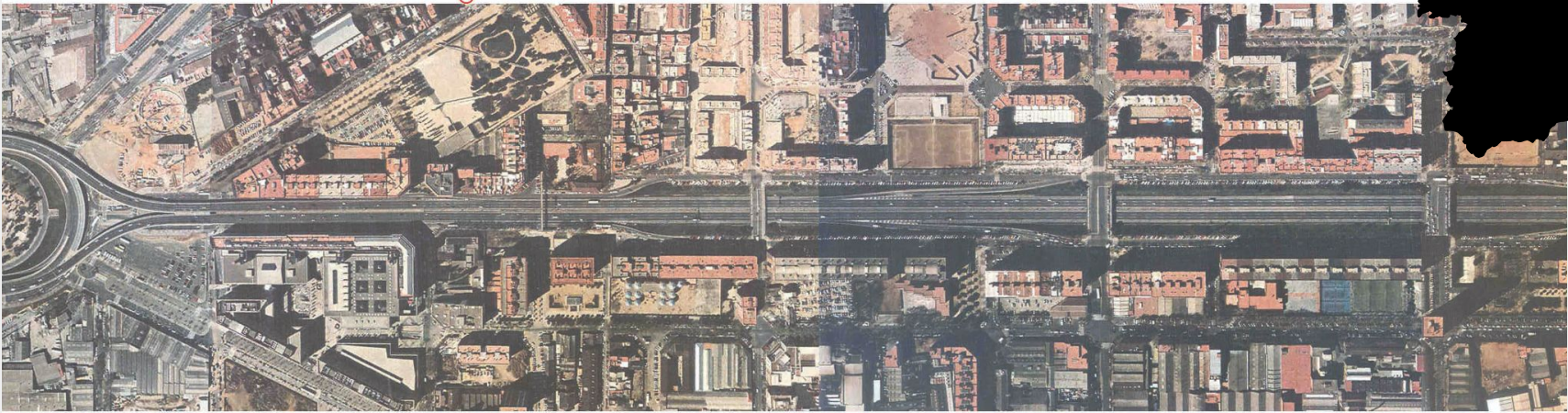

Jardín de las hespérides
2000
Valencia
VAM10 arquitectura y
paisaje

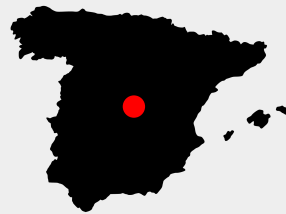
plànol de situació

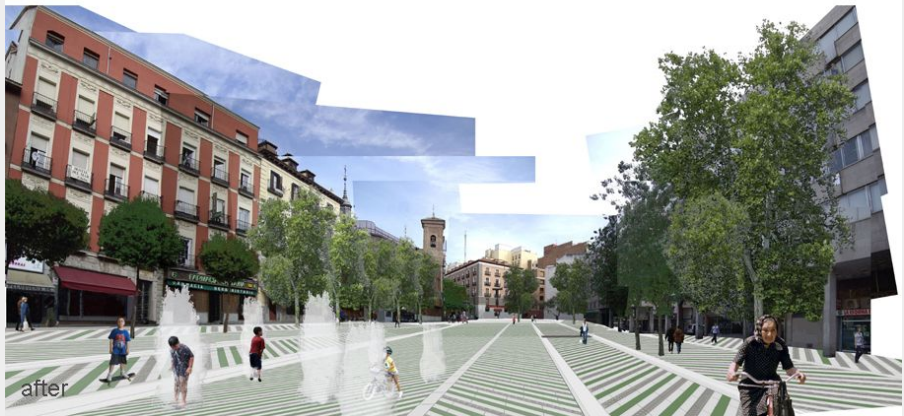
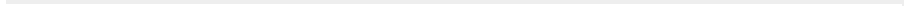
plànol de situació

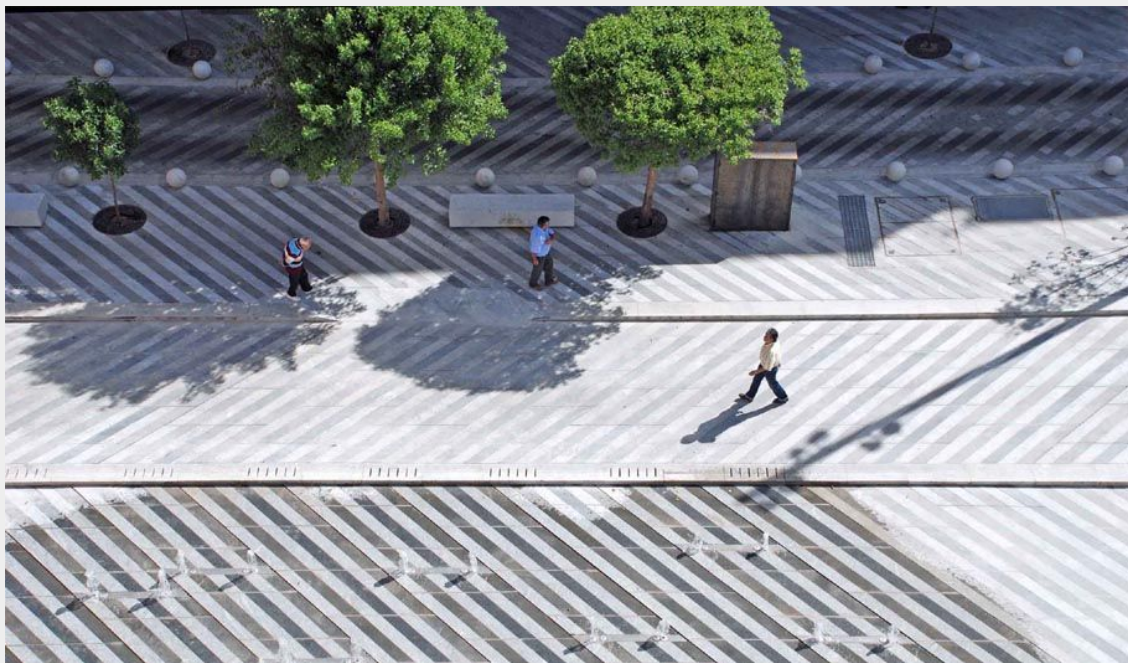

Plaza de la luna
2007
Madrid
Brut Deluxe

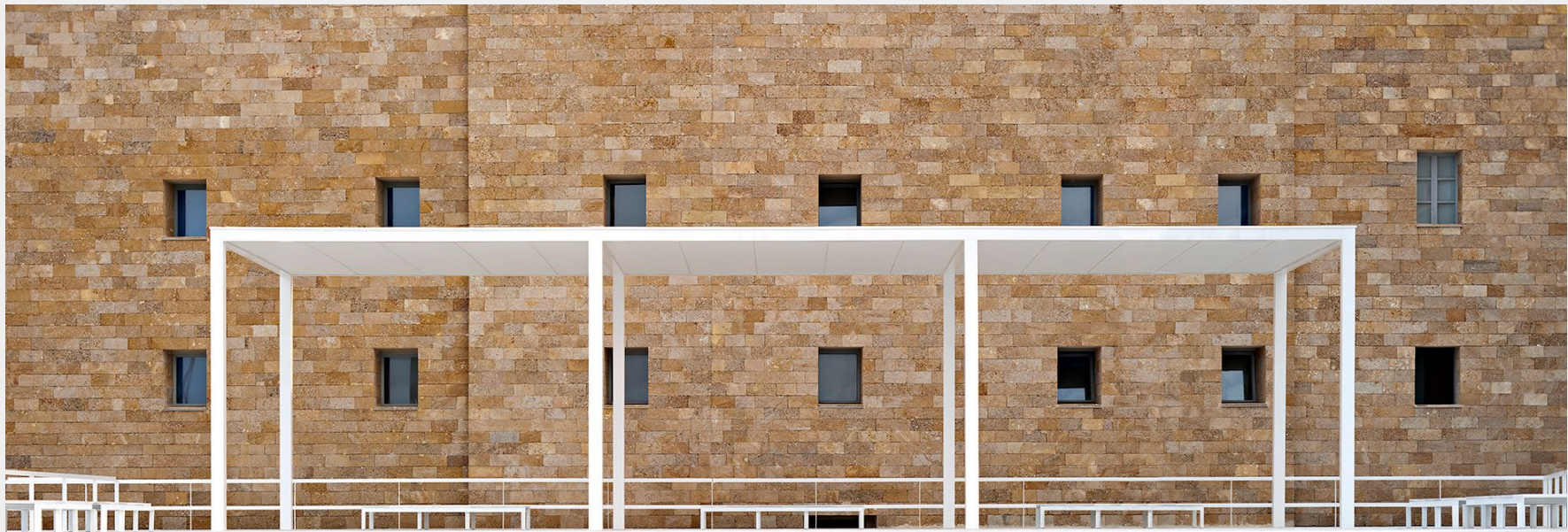

Entre Catedrales
2009
Cádiz
Alberto Campo Baeza

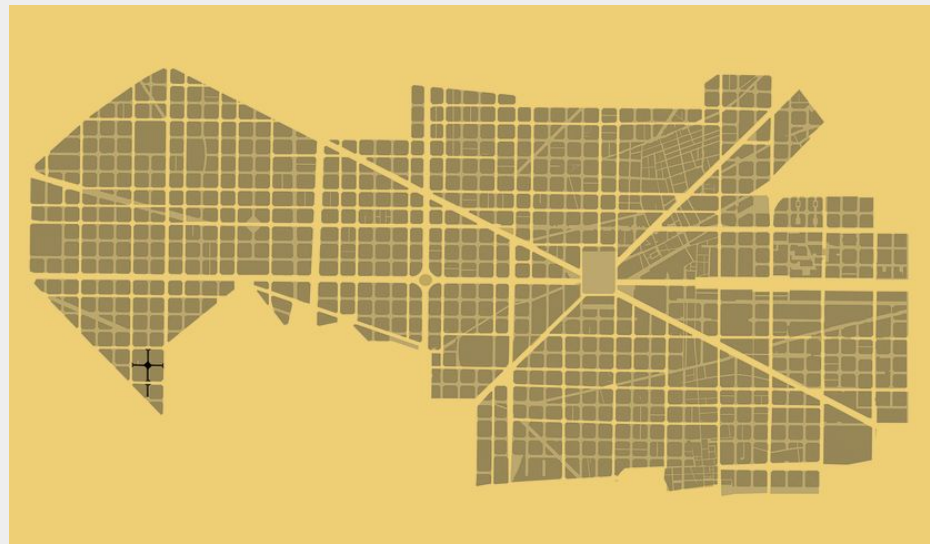
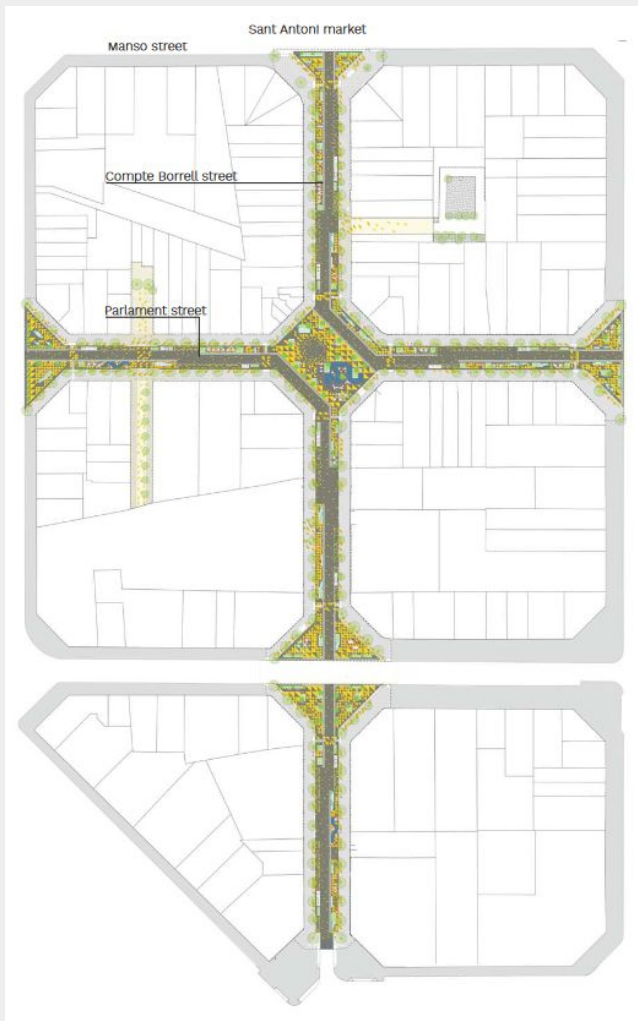

Superillas proyecto

Sant Antoni Superilla
2019

Barcelona
Leku Studio

Lähteet

Dia 1:

Kansikuva: Entre Catedrales

Kuva: <https://www.campobaeza.com/between-cathedrals/>

Dia 2:

Kuva:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Map_of_Europe_with_Spain_highlighted.svg

Dia 3: Perustietoja

https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/population-demographic-situation-languages-and-religions-79_en

Kuva:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Map_of_Europe_with_Spain_highlighted.svg

Dia 4:

<https://en.populationdata.net/wp-content/uploads/2017/01/espagne-topographie.png>

Dia 5:

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2013/03/18/andalusia-oli-islaminiensimmainen-etappi-euroopassa>

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Patio>

<https://www.kielikello.fi/-/pyreneiden-vai-iberian-niemimaa->

https://fi.wikipedia.org/wiki/Pyreneiden_niemimaa

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Hispania>

Dia 6:

Cordoban moskeija ja Patio de los Naranjos

Kuvat: <https://www.artencordoba.com/mezquita-cordoba/patio-naranjos/>
<https://lp-cms-production.imgix.net/2019-06/6542f77f4718469b5903b713fee82256-mezquita.jpg>
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/74/Floor_plan_of_Mosque_of_C%C3%B3rdoba_%28rotated_and_labelled%29.png
<https://lp-cms-production.imgix.net/2019-06/6542f77f4718469b5903b713fee82256-mezquita.jpg>

Dia 7:

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/12/17/pyhan-jaakobin-tie-vie-pyhiinvaeltajat-antiago-de-compostelaan>
<https://trailtopeak.com/2015/06/09/24-photos-that-will-make-you-want-to-walk-camino-de-santiago/>
<https://www.is.fi/ulkomaat/art-2000000962596.html>

Kuva:

https://www.google.com/search?q=camino+frances&client=ms-android-huawei&prmd=imvxn&sxsrf=AOaemvLpJaYZ2NMvxzwpJEx4Jio6M2rd6A:1638108129825&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjOzbmpnLv0AhUyxosKHUMVA98Q_AUoAXoECAIQAA&biw=360&bih=518&dpr=3#imgrc=LSOFSS3f6ASMsm

Dia 8:

Ote reitiltä

Kuva:

<https://d1hirb55zrpywb.cloudfront.net/media/images/25215/thumbnail-image-block/shutterstock-12185048381500x1000-thumbnail-image-block.jpg>

Dia 9:

Ote reitiltä

Kuva:

<https://d1hirb55zrpywb.cloudfront.net/mac-s-adventure-tours/tours/WSPSCDS1/tourimagegallery/shutterstock-105763868-pyrenees-rsz-28102019131509943.jpg>

Dia 10:

Santiago de Compostelan katedraali

Kuva:

https://www.vaticannews.va/content/dam/vaticannews/multimedia/2020/06/29/cathedral-4748181.jpg/jcr_content/renditions/cq5dam.thumbnail.cropped.750.422.jpeg

Dia 11:

Spanish Gardens, Valdés, Marquesa de Casa, 1987

https://fi.m.wikipedia.org/wiki/Espanjan_sis%C3%A4llissota

https://fi.m.wikipedia.org/wiki/Santa_Cruz_del_Valle_de_los_Ca%C3%ADdos

https://fi.wikipedia.org/wiki/Espanjan_siirtomaat

Dia 12:

Parque Güell

Kuvat:

https://images.musement.com/cover/0002/15/park-guell-barcelona-jpeg_header-114423.jpeg

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mosaic_Dragon_at_the_Entrance_to_Parc_G%C3%BCell_\(4209214343\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mosaic_Dragon_at_the_Entrance_to_Parc_G%C3%BCell_(4209214343).jpg)

Dia 13:

Espanjan sisällissota

Kuva:

https://theintercept.imgix.net/wp-uploads/sites/1/2018/04/043018_guernica-1525093392.jpg?auto=compress%2Cformat&q=90&fit=crop&w=1440&h=720

Dia 14:

Kuva:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/b4/Santa_Cruz_del_Valle_de_los_Caidos.jpg/1200px-Santa_Cruz_del_Valle_de_los_Caidos.jpg

Dia 15:

Dia 16: Jardín Botánico

Kohteen tiedot: <https://landezine.com/jbb-jardin-botanico-barcelona/>

Kuva: <https://ferrater.com/project/barcelona-botanical-garden/#gallery-54>

Dia 17:

Kuva: <https://ferrater.com/project/barcelona-botanical-garden/#gallery-29>

Dia 18:

Kuvat:

Vasen: <https://ferrater.com/project/barcelona-botanical-garden/#gallery-31>

Oikea: <https://ferrater.com/project/barcelona-botanical-garden/#gallery-36>

Dia 19:

Kuvat:

Vasen: <https://ferrater.com/project/barcelona-botanical-garden/#gallery-45>

Oikea: <https://ferrater.com/project/barcelona-botanical-garden/#gallery-42>

Dia 20: Jardín de las hesperides

Kohteen tiedot:

<https://landezine.com/garden-of-hesperides-by-vam-10-architecture-and-landscape/>

<http://www.vam10.com/jardin-de-las-hesperides.html>

<https://www.via-arquitectura.net/09/09-040.htm>

Kuva:

<https://landezine.com/garden-of-hesperides-by-vam-10-architecture-and-landscape/>

Diat 21-22:

Kuvat:

<https://landezine.com/garden-of-hesperides-by-vam-10-architecture-and-landscape/>

Dia 23:

Kuvat:

<https://landezine.com/garden-of-hesperides-by-vam-10-architecture-and-landscape/>

Dia 24: Gran via de llevant

Kuva: <http://www.arquitectes.cat/iframes/paisatge/fitxa/7183>

La Gran Via (2004), Arriola & Fiol Arquitectes / Andreu Arriola & Carme Fiol
(*Contemporary Landscape Architecture*, s. 38-43)

<https://www.world-architects.com/en/arriola-and-fiol-barcelona/project/gran-via-de-llevant>

Dia 25:

Kuvat:

<https://www.spanish-architects.com/images/Projects/45/03/43/d8740966866b469792068a721892bb34/d8740966866b469792068a721892bb34.6e7b65d0.jpg?1629372964>

<https://www.spanish-architects.com/images/Projects/33/78/99/dacb3e9983ec42daafca637d5bceec872/dacb3e9983ec42daafca637d5bceec872.6e7b65d0.jpg?1493330557>

Dia 26: Plaza de la luna

Kohteen tiedot:

<https://landezine.com/plaza-de-la-luna/>

<http://brutdeluxe.com/work/plaza-de-la-luna-madrid>

Kuva: <http://brutdeluxe.com/work/plaza-de-la-luna-madrid>

Diat 27-29:

Kuvat: <http://brutdeluxe.com/work/plaza-de-la-luna-madrid>

Dia 30: Entre Catedrales

Kohteen tiedot:

<https://landezine.com/between-cathedrals/>

<https://www.campobaeza.com/between-cathedrals/>

Kuva: <https://www.campobaeza.com/between-cathedrals/>

Diat 31-33:

Kuvat: <https://www.campobaeza.com/between-cathedrals/>

Dia 34: Sant Antoni superilla

Kohteen tiedot:

Añó, M., Cubí, J., Dobón, J., Fortuño, M., Segarra, V. G., Lanzas, O., Soriano, I., Usó, F. & Vid, J. M. (2021.) *PS Paisea #14*. ISSN 2659-972

<https://www.paisea.com/en/revista-paiseados/>

<https://lekustudio.com/>

https://iflaeurope.eu/assets/youthimg/2020_Leku_Studio_Category_B_realized_project.pdf

<https://inhabitat.com/superblock-of-sant-antoni-reclaims-barcelona-streets-for-pedestrians/>

Kuva: PS Paisea #14, s. 42.

Dia 35:

Kuvat:

Vasen: PS Paisea #14, s. 40.

Oikea: <https://lekustudio.com/>

Dia 36:

Kuvat: PS Paisea #14

Vasen: s. 35

Oikea: s. 38

Dia 37:

Kuvat: PS Paisea #14, s. 36